

Ideella föreningen Södermalmskyrkan
gustaf.carlsson@sodermalmskyrkan.se

Rektorn vid Södermalmskyrkans Kristna Skola
anders.dunemyr@sodermalmskyrkan.se

Beslut för grundskola och fritidshem

efter tillsyn i Södermalmskyrkans Kristna Skola
i Stockholms kommun

Tillsyn i Södermalmskyrkans Kristna Skola

Skolinspektionen genomför tillsyn i Stockholms kommun under 2013. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Södermalmskyrkans Kristna Skola besöktes av Skolinspektionen den 3 och 4 oktober 2013.

Fakta om skolan

Södermalmskyrkans Kristna Skola ligger i stadsdelen Skarpnäck i Stockholms kommun. Verksamheten omfattar förskoleklass samt grundskola årskurserna 1-9. Vid tillfället för tillsynen har Södermalmskyrkans Kristna Skola 282 elever. Av dessa går 24 i förskoleklass och 99 elever deltar i fritidshemmets pedagogiska verksamhet. Södermalmskyrkans Kristna Skola leds av en rektor. Huvudman för skolan är Ideella föreningen Södermalmskyrkan med organisationsnummer 802003-3687.

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Enligt Skolverkets statistik (SIRIS) för de nationella ämnesproven i årskurs 3 år 2012 uppnådde 55 procent av eleverna kravnivån på samtliga delprov i matematik. Motsvarande andel för riket var 72 procent. Av skolans egen redovisning framgår att 96 procent av eleverna bedömdes uppnå kunskapskraven i matematik i slutet av årskurs 3 år 2012. Vidare framgår att 90 procent av eleverna i årskurs 3 bedömdes uppnå kunskapskraven i matematik 2013.

SIRIS visar att 100 procent av eleverna uppnådde kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven i svenska 2012. Motsvarande andel för riket var 74 procent. Av skolans egen redovisning framgår att 98 procent av eleverna bedömdes uppnå kunskapskraven i svenska 2012 och att 87 procent av eleverna i årskurs 3 bedömdes uppnå kunskapskraven i svenska 2013.

Av skolans egen redovisning framgår att 100 procent av eleverna i årskurs 3 bedömdes uppnå kunskapskraven i de samhällsorienterande och naturorienterande ämnena i slutet av läsåret 2011/2012 och läsåret 2012/2013.

Årskurs 6

För årskurs 6 visar SIRIS för läsåret 2011/2012 att 78 procent av eleverna uppnådde kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Motsvarande andel för riket var 79 procent. På ämnesprovet i svenska visar Skolverkets statistik att 100 procent av eleverna uppnådde kravnivån på samtliga delprov. Motsvarande andel för riket var 82 procent. Skolverkets statistik

visar att 100 procent av skolans elever uppnådde kravnivån för samtliga delprov i ämnesprovet i engelska. Motsvarande andel för riket var 87 procent.

Av skolans egen redovisning framgår att 96 procent av eleverna läsåret 2011/2012 bedömdes nå kunskapskraven i svenska och att 100 procent av eleverna bedömdes uppnå målen i bild, engelska, idrott och hälsa, matematik, musik, naturorienterande ämnen, samhällsorienterande ämnen samt slöjd. Av skolans egen redovisning för läsåret 2012/2013 framgår vidare att 100 procent av eleverna bedömdes uppnå kunskapskraven i bild, engelska, idrott och hälsa, musik, samhällsorienterande ämnen och slöjd. I matematik bedömdes 87 procent av eleverna uppnå kunskapskraven. För de naturorienterande ämnena och svenska beräknades 96 procent av eleverna nå målen samma år.

Årskurs 9

Enligt SIRIS är elevernas genomsnittliga meritvärdet 266 poäng i årskurs 9 år 2013, jämfört med 213 poäng för riket. De senaste fem åren har meritvärdet i Södermalmskyrkans Kristna Skola varierat mellan 233 (år 2009) och 266 (2013). Andelen elever i årskurs 9 som uppnådde målen i samtliga ämnen år 2013 var 100 procent. Motsvarande andel för riket var 77 procent. Under de senaste fem åren har andelen elever som uppnått målen i samtliga ämnen på skolan varierat mellan 65 procent (år 2011) och 100 procent (2013). Andelen elever som år 2013 var behöriga till gymnasieskolans högskoleförberedande program var 100 procent och andelen behöriga till yrkesprogrammen var 100 procent.

Helhetsbedömning

Tillsynen av Södermalmskyrkans Kristna Skola visar att skolan generellt uppvisar goda kunskapsresultat. Med enstaka undantag (matematik årskurs 3 år 2012) ligger kunskapsresultaten över genomsnittet i riket.

Skolan behöver se till att eleverna i högre utsträckning ges inflytande över utbildningen. Elevernas inflytande över det som sker i klassrummen är varierat då lärarnas undervisning allt för sällan inbjuder till möjlighet för eleverna att vara med att påverka frågor som arbetssätt och redovisningsform. Skolan har dock fungerande rutiner för formellt elevinflytande, med klassråd och tre elevråd, ett för respektive årskurser 1-3, 4-6 och 7-9.

Tillsynen visar att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete på skolan, men att det i detta arbete inte fokuseras tillräcklig uppmärksamhet på elevernas kunskapsresultat och hur skolan skall arbeta för att ytterligare höja resultaten. I skolans verksamhetsplan för 2013 redovisas det genomsnittliga meritvärdet för elever i årskursers 9. Det framgår dock inte hur skolan ska arbeta för att höja elevernas kunskapsresultat.

Av tillsynen framgår att det finns flera lärare med tillsvidareanställning, som inte har utbildning för den undervisning de bedriver på Södermalmskyrkans Kristna Skola. På skolan finns dock en plan för att öka andelen behöriga lärare på skolan. Enligt rektorn har vissa av skolans lärare påbörjat utbildning för formell behörighet

Tillsynen visar att eleverna inte har tillgång till skolbibliotek i enlighet med författningarnas krav.

Vad det gäller verksamheten i fritidshemmet bedömer Skolinspektionen att den stimulerar elevernas utveckling och lärande.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger enligt 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Ideella föreningen Södermalmskyrkan att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 30 januari 2014 redovisas för Skolinspektionen.

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Södermalmskyrkans Kristna Skola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Motivering

Enlig skollagen ska eleverna ges inflytande över utbildningen. De ska fortlöpande stimuleras att ta aktiv del i arbetet med att vidareutveckla utbildningen och hållas informerade i frågor som rör dem. Informationen och formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad. Av läroplanen framgår att lärarna har ett utpekat ansvar för att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll.

Tillsynen visar att elevernas reella inflytande över utbildningens utformning är lärarberoende. Det finns lärare på skolan som låter eleverna påverka arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll men detta sker inte regelbundet och inte i samtliga ämnen. Det framkommer vid intervjuer med elever att de i varierande utsträckning får vara med och påverka undervisningens innehåll och utformning. Vissa lärare uttrycker vid intervjuer med Skolinspektionen att de endast utvärderar undervisningen i efterhand. Vidare framkommer att lärare anser att det är svårt att ge eleverna möjlighet att ha inflytande då det ändå är "jag som bestämmer".

Av den enkät som Skolinspektionen genomfört inför tillsynen framgår att nästan hälften av eleverna i årskurs 5 anser att det inte stämmer att: "På lektionerna är vi elever med och bestämmer på vilket sätt vi ska arbeta med olika skoluppgifter". Av eleverna i årskurs 9 anser 80 procent att: "Det är bara lärarna som bestämmer vad vi ska arbeta med på lektionerna". Detta bekräftas i enkäten till skolans lärare, där 50 procent av de svarande menade att det stämde ganska lite eller inte alls att "Eleverna är med och planerar hur undervisningen ska genomföras".

Av utredningen framkommer vidare att skolans systematiska arbete med elevinflytande inte berör elevernas delaktighet i undervisningen. I skolans verksamhetsplan för 2013 är till exempel elevinflytande ett av fem målområden. Fokus i verksamhetsplanen ligger dock på ökad arbetsro och ansvarstagande från elevernas sida och inte ökat inflytande för eleverna över undervisningsinnehåll och arbetsformer.

Sammanfattningsvis visar utredningen att det finns brister i elevernas inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ideella föreningen Södermalmskyrkan föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap.9 § skollagen, Lgr 11 2.8 Övergripande mål och riktlinjer, Rektorns ansvar, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen

Bedömning

Södermalmskyrkans Kristna skola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet sammanställer och analyserar de samlade kunskapsresultaten på skolövergripande nivå

Motivering

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Systematiskt och kontinuerligt innebär att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen.

Skolinspektionen har tagit del av skolans dokumenterade kvalitetsarbete bestående av en verksamhetsplan för kalenderåret 2013. I skolans dokumenterade kvalitetsarbete saknas en utförlig sammanställning av kunskapsresultaten på skolan. I dokumentationen redovisas endast det genomsnittliga meritvärdet för eleverna i årskurs 9 under höstterminen 2012. Skolan uppmärksammar inte heller det faktum att endast 55 procent av eleverna i årskurs 3 uppnådde kravnivån på samtliga delprov i det nationella ämnesprovet i matematik. Den information som finns dokumenterad om elevernas kunskapsresultat är inte tillräcklig för att kunna ligga till grund för analys och beslut om prioriteringar och utvecklingsinsatser.

I Skolinspektionens intervju med rektorn på Södermalmskyrkans Kristna Skola framkommer att det på teamnivå, vilket motsvarar arbetslagsnivå, förs diskussioner kring elevernas resultat. Dessa diskussioner sker främst i de årskurser där det sätts betyg på eleverna och sker inte på övergripande skolnivå. Lärare uppger vid intervju att det vissa år har skett resultatdiskussioner, andra inte.

Tillsynen visar att det finns brister inom skolans systematiska kvalitetsarbete. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ideella föreningen Södermalmskyrkan föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

4 kap. 4 § skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Södermalmskyrkans Kristna Skola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Redovisa en plan med konkreta åtgärder som ska vidtas för att öka andelen lärare med utbildning för den undervisning de bedriver.

Motivering

Utgångspunkten i skollagen är att lärare ska ha utbildning för den undervisning de bedriver. Det innebär att lärarens utbildning måste överensstämma med den skolform, årskurs och de ämnen som läraren undervisar i. Lärare som har anställts före första juli 2011 och som saknar lärarlegitimation kan under en

övergångsperiod istället ha utbildning för den undervisning som de i huvudsak bedriver.

Enligt lärarförteckningen som Södermalmskyrkans Kristna Skola har redovisat till Skolinspektionen framgår att flera lärare inte har utbildning för den undervisningen som de bedriver. Dessa lärare undervisar i ämnena bild, engelska, idrott och hälsa, samhällsorienterande ämnen och slöjd. Majoriteten av dessa lärare är anställda före 1 juli 2011 och undervisar huvudsakligen i ämnen de inte har utbildning för. För närvarande finns det lärare på skolan som genomgår utbildning som ska ge dem behörighet för den undervisning de ska bedriva. För flera andra lärare som också saknar lärarexamen har rektorn dock inte vidtagit några behörighetsgivande insatser.

Skolinspektionen konstaterar att det på skolan finns lärare som helt saknar lärarutbildning samt lärares som saknar utbildning för den undervisning de bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ideella föreningen Södermalmskyrkan föreläggs att avhjälpa bristerna.

Författning

2 kap. 13, § skollagen, 2 kap. 3 § 1985 års skollag, 33 § lag om införande av skollagen

Omfattning och resurstillgång

Bedömning

Södermalmskyrkans Kristna Skola måste vidta följande åtgärd för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Omfattning och resurstillgång.

- Se till att eleverna har tillgång till skolbibliotek

Motivering

Enligt skollagen ska elever i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek.

Med skolbibliotek avses enligt förarbetena (prop. 2009/10:165 s.284) en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja eleverna. Det innebär en fysisk lokal där biblioteket är inrymt, till skillnad från exempelvis att det finns böcker spridda i olika klassrum.

Skolbiblioteket ska också, enligt bibliotekslagen, inte endast rymma böcker utan även "informationsteknik och andra medier". Biblioteket ska vidare samtidigt tillgodose behov av material för utbildningen, stimulera elevernas intresse för läsning och litteratur samt bidra till deras språkutveckling. Detta ställer krav på såväl facklitteratur som skönlitteratur. I läroplanen framhålls biblio-

teket som en del av skolans arbetsmiljö med syftet att eleverna själva ska kunna söka och utveckla kunskaper.

I samband med Skolinspektionens besök framkommer att det i Södermalmskyrkans Kristna Skola inte finns ett skolbibliotek. Tidigare har det funnits ett bibliotek på skolan men de böcker som fanns där är nu utställda i de olika klassrummen. Elever i årskurserna 3 och 6 uppger vid intervju att de åker till det kommunala biblioteket i Björkhagen tillsammans med lärare som mest en gång per termin. De äldre eleverna uppmuntras att själva åka till biblioteket i Björkhagen eller annat bibliotek, något som bekräftas vid intervjuer av lärare. För att en sådan lösning ska vara godtagbar, krävs det mer än att eleverna har möjlighet att uppsöka ett närliggande bibliotek. Biblioteket ska omfatta böcker, facklitteratur och skönlitteratur, informationsteknik och andra medier samt vara anpassat till elevernas behov för att främja språkutveckling och stimulera till läsning. Detta innebär i realiteten att skolan måste ha någon form av organiserat samarbete med biblioteket, som säkerställer att dessa krav uppfylls samt att biblioteket också regelbundet används i det pedagogiska arbetet som en resurs. Skolan har inte visat sådant organiserat samarbete eller att skolan har schemalagt ett regelbundet användande av bibliotek.

Utredningen visar att eleverna på Södermalmskyrkans Kristna Skola saknar tillgång till skolbibliotek. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Ideella föreningen Södermalmskyrkan föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 36 § skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar enligt 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Ideella föreningen Södermalmskyrkan en anmärkning.

Södermalmskyrkans Kristna Skola ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 30 januari 2014.

Trygghet, studiero och en god miljö

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brist inom bedömningsområdet Trygghet, studiero och en god miljö.

- Skolans plan mot kränkande behandling innehåller inte en redogörelse för hur förgående års planerade åtgärder har genomförts.

Motivering

Huvudmannen ska enligt skollagen se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling. Huvudmannen ska även se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Skolinspektionen har tagit del av skolans likabehandlingsplan tillika plan mot kränkande behandling som gäller för verksamheten i fritidshemmet, förskoleklassen och grundskolan. Planen saknar en redogörelse för hur föregående års planerade åtgärderna har genomförts.

Tillsynen visar att skolans plan mot kränkande behandling inte helt uppfyller kraven i författningarna. Eftersom skolans arbete mot kränkande behandling och skolans plan mot kränkande behandling i övrigt motsvarar författningarnas krav bedöms bristen som mindre allvarlig och Ideella föreningen Södermalmskyrkan tilldelas en anmärkning.

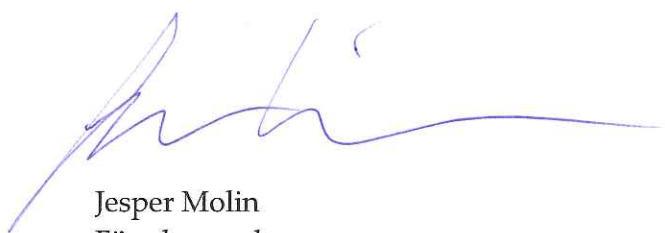
Författning

6 kap. 8 § skollagen

På Skolinspektionens vägnar

Ylva Johnsson
Beslutsfattare

Jesper Molin
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla verksamheter och hos alla huvudmän. Tillsynen fokuserar på faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevers möjligheter att nå målen för verksamheten. Tillsynen inriktas mot tre huvudområden: Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt. För enskilda huvudmän granskas även huvudmannaskap och godkännande.

Tillsynen av förskola, fritidshem och vuxenutbildning i en kommun är inriktad på hur kommunen tar sitt ansvar för verksamheten. I de fall fritidshem finns vid fristående skolor ingår de i tillsynen av skolenheten. Förskolor som drivs av enskilda huvudmän har fått sitt tillstånd av kommunen och det är därmed kommunen som har ansvaret för tillsyn av dessa.

Alla skolenheter besöks vid tillsynen. Vid den tredjedel av skolorna där Skolinspektionen bedömer att det är lägre risk för problem och brister granskas färre delområden och besöken görs under en halv dag. Övriga skolenheter granskas inom samtliga bedömningspunkter och under flera dagar.

Tillsynen grundar sig på dokument som exempelvis plan mot kränkande behandling, kunskapsresultat och annan information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, besök i skolenheter och intervjuer. Oavsett tillsynsform ger Skolinspektionens granskning inte någon heltäckande bild av verksamheten utan ska ses som en bild vid det aktuella granskningstillfället inom de områden som ingår i tillsynen.

Efter tillsynen redovisas Skolinspektionens bedömningar i ett beslut. Redovisningen görs i form av avvikelserapportering vilket innebär att det endast är de bedömningspunkter där det förekommer brister som beskrivs i beslutet. För kommuner bedöms även ansvarstagandet som helhet för den utbildning kommunen bedriver. Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.